

**Науковий реферат статті Гонтаревої І. В.
"Погодженість відтворювальних циклів ефективності діяльності
підприємства"**

Процес функціонування й розвитку підприємства розпадається на відтворювальні цикли трудових ресурсів, знярядь праці, предметів праці; життєві цикли кінцевої продукції; цикл обороту фінансових коштів. Виникає проблема узгодження в часі всіх названих циклів таким чином, щоб будь-яка їхня взаємодія була своєчасною для загальної ефективності діяльності підприємства. Метою статті є вдосконалення методики ранжування показників своєчасності за окремими відтворювальними циклами для пошуку найбільш вузького місця, що обмежує ефективність діяльності підприємства.

Під своєчасністю розуміють одержання необхідного результату в нормативно встановлений строк або період об'єктивної потреби в ньому, викликаній процесами зовнішнього середовища. Коефіцієнт своєчасності циклів відтворення на підприємстві пропонується визначати як середнє геометричне від показників: економічної рентабельності продажу, коефіцієнта оновлення техніко-технологічної бази, коефіцієнта якості людського капіталу, питомої ваги запасів у загальній величині обігових коштів, коефіцієнта витрат на якість продукції. Показник економічної рентабельності показує можливості підприємства щодо забезпечення своєчасності відновлення засобів праці й модернізації продукції. Коефіцієнт оновлення техніко-технологічної бази показує рівень своєчасності відновлення основних засобів. Коефіцієнт якості людського капіталу дозволяє оцінити готовність трудового колективу до розширеного відтворення знань. Частка запасів у загальному обсязі обігових засобів дозволяє оцінити погодженість циклів відтворення запасів і виробничого циклу. Коефіцієнт витрат на якість дозволяє врахувати рівень новизни продукції й побічно стадію її життєвого циклу. Таким чином, у коефіцієнті своєчасності враховуються відтворювальні цикли основних факторів виробництва і достатність поточного прибутку для їхнього стійкого розвитку.

Запропоновано принципи ранжування часткових показників своєчасності за нагальністю й актуальністю поліпшення. Вибір показника за нагальністю прийняття рішення може бути оцінений як відношення витрат на впровадження заходів, що сприяють поліпшенню показника

своєчасності, до втрат економічного прибутку за період від виявлення погіршення цього показника до його відновлення (поліпшення) після впровадження заходу. При цьому необхідне дотримання наступних вимог: витрати на захід повинні бути нижчими, ніж отриманий економічний прибуток за середній по галузі строк окупності; продукція має відповідати суспільним потребам; техніко-технологічна база повинна задовольняти вимоги до обсягу і якості продукції; компетентність персоналу підприємства має бути еквівалентною складності вирішувальних завдань.

Література: 1. Гонтарева І. В. Вплив своєчасності відтворювальних процесів на системну ефективність розвитку підприємства / І. В. Гонтарева // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 2 (116). – С. 69–76. 2. Гонтарева І. В. Оцінювання системної ефективності функціонування і розвитку промислових підприємств : монографія / І. В. Гонтарева. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 480 с. 3. Смачило І. І. Принципи формування та структура механізму управління сталим розвитком підприємства / І. І. Смачило // Економіка розвитку. – 2013. – № 3(67). – С. 79–82. 4. Нагорская М. Н. Эффективность производства: роль управленческого персонала / М. Н. Нагорская. – Донецк : ИЭП НАН Украины, 1998. – 240 с. 5. Самочкин В. Н. Оценка инновационных возможностей предприятия и их использование при формировании долгосрочных планов развития / В. Н. Самочкин, О. А. Тимофеева, А. А. Колюкин // Менеджмент в России и за рубежом. – 2002. – № 6. – С. 12–21. 6. Управление организацией, ориентированной на стоимость [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://spb-tei.ru/kursoviki/169-upravlenie-organi-zaciejj.html>. 7. Погорелов Ю. С. Интервальная оценка развития предприятия с использованием показателя EVA / Ю. С. Погорелов, Е. А. Деева // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 4, т. 2. – С. 110–114. 8. Ивашковская И. В. Модели экономической прибыли и контроль создания стоимости компании: дискуссионные вопросы / И. В. Ивашковская // Корпоративные финансы : электронный журнал. – 2010. – № 1 (13). – С. 39–61.

Інформація про автора

Гонтарева Ірина Вячеславівна – докт. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9-А, e-mail: lider.06@mail.ru).